

Onderwerp: Besluitnota Vaststellen financiële bandbreedte SAS

Datum vergadering: 30-9-2026

Registratienummer: 2094098 versie 0.1

Besluitnota

Onderwerp

Besluitnota Vaststellen financiële bandbreedte SAS

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur besluit:

1. Voor de realisatiefase van dijkversterking Salmsteke- Schoonhoven (SAS) inclusief meekoppelkans en Grootonderhoudsplan (GOP) een financiële bandbreedte van € 78,937 miljoen en € 98,524 miljoen vast te stellen, waarbinnen het college bevoegd is een deelkrediet vrij te geven uit het moederkrediet Sterke Lekdijk en het moederkrediet Groot Onderhoudsplan Primaire Waterkeringen mits wordt voldaan aan de voorwaarden: het ontvangen van een transparante en marktconforme prijsaanbieding van de innovatiepartner en het zicht op het ontvangen van een subsidiebeschikking van het HWBP;
2. Het college mandaat te geven om vergroting van de bandbreedte te accorderen ten behoeve van het vrijgeven van deelkrediet uit het moederkrediet in de onderstaande drie situaties:
 - a. Bij het toevoegen van nu nog onzekere en onvoldoende uitgedetailleerde meekoppelkansen (ordegrootte € 4 miljoen), waarbij de kosten in principe vanuit de betrokken partners gedekt worden;
 - b. Het doorschuiven van de uitvoering met een jaar als gevolg van vertraging in met name de vergunningprocedures, de grondverwerving of het ramingsproces met het HWBP (ordegrootte € 3 miljoen). Begin 2026 is als kostenoptimalisatie een planningsversnelling van een jaar doorgevoerd (start uitvoering begin 2027 in plaats van begin 2028). Daarbij gold als kanttekening dat deze versnelling wel afhankelijk is van het verloop van de vergunningprocedures en de grondverwerving in 2026;
 - c. Een extreme prijsstijging als gevolg van exogene factoren, zoals onder andere de oorlog in Iran (ordegrootte € 3 miljoen).

Inleiding

De dijk tussen Salmsteke - Schoonhoven (SAS) voldoet niet aan de geldende wettelijke veiligheidsnormen voor 2050. De dijk is daarom opgenomen in de programmering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). In 2017 is de voorbereiding van het dijkversterkingsproject Sterke Lekdijk gestart. Het traject Salmsteke - Schoonhoven (SAS) is een van de deelprojecten van Sterke Lekdijk.

Het deeltraject SAS nadert het einde van de planuitwerkingsfase. Eind 2026 is voorzien dat de subsidieaanvraag voor de Realisatiefase wordt ingediend bij het HWBP en uitvoeringskrediet wordt aangevraagd bij het dagelijks bestuur vanuit het moederkrediet. Voor de werkvoorbereiding wordt eind september een eerste krediet aangevraagd bij het dagelijks bestuur.

Het algemeen bestuur wordt daarom verzocht de financiële bandbreedte voor de realisatiefase van het project SAS vast te stellen. Deze bandbreedte vormt het kader waarbinnen het college een deelkrediet mag vrijgeven voor de realisatiefase uit het moederkrediet van de Sterke Lekdijk. Hierbij gelden de volgende aanvullende voorwaarden:

- Het ontvangen van een transparante en marktconforme prijsaanbieding van de innovatiepartner,
- Het zicht op het ontvangen van een subsidiebeschikking van het HWBP (= akkoord HWBP op indiening subsidieaanvraag),

In mei 2022 is het uitvoeringskrediet toegevoegd aan het moederkrediet Sterke Lekdijk. Daarbij is ook afgesproken dat het algemeen bestuur actief wordt geïnformeerd wanneer een prognose van een realisatiefase boven de vastgestelde bandbreedte uitkomt. Het voorliggende voorstel geeft uitvoering aan deze afspraak door een bandbreedte voor de realisatiefase als financieel kader vast te stellen.

Eerdere besluitvorming

- Oktober 2021: afronding verkenningsfase deelproject Salmsteke - Schoonhoven door middel van het vaststellen van het voorkeursalternatief (AB-besluitnota DM1817915).
- April 2022: start van de planuitwerkingsfase voor Salmsteke - Schoonhoven in nauwe samenwerking met HDSR en innovatiepartner Mourik. De scope en aanpak zijn vastgelegd in een plan van aanpak (projectmanagementplan DM1934427) dat ook de basis vormde voor de financiële afspraken met het HWBP over subsidiering van de planuitwerkingsfase.
- Februari 2023: vaststelling projectmanagementplan en krediet voor de planuitwerkingsfase van Salmsteke - Schoonhoven (DB-besluitnota DM1929377)
- Maart 2026: vaststelling ontwerp Projectbesluit en vrijgave voor ter inzagelegging (DB-besluitnota DM2084378)
- September 2026 (10/9): consultatie Commissie Waterveiligheid "vaststelling projectbesluit SAS" (consultatienota DM2094100)
- September 2026 (21/9): vaststelling Projectbesluit (besluitnota DM 2094099)

Beoogd effect

Met dit besluit wordt invulling gegeven aan de eerder gemaakte afspraak om het algemeen bestuur actief inzicht te geven in de richting waarin de realisatie van de uitgaven zich ontwikkelt. Na oplevering voldoet de dijk aan de wettelijke veiligheidsnormen en draagt de dijk duurzaam bij aan de bescherming van het achterland.

Argumenten

Het voorstel steunt op de volgende argumenten:

1.1 De financiële bandbreedte van het realisatiekrediet is vastgesteld op basis van de kostenraming van het vastgestelde voorlopig ontwerp.

Deze raming is op basis van de Standaard Systematiek Kostenraming (SSK) opgesteld met prijspeil 2025. De vastgestelde bandbreedte vormt daarmee een kostenindicatie waarbinnen de realisatie van SAS kan worden uitgevoerd, mits aan de voorwaarden wordt voldaan:

- a. Het ontvangen van een transparante en marktconforme prijsaanbieding van de innovatiepartner. Het expertteam Sterke Lekdijk van HDSR beoordeelt de transparantie en marktconformiteit van de raming en daaruit volgende prijsaanbieding;
- b. het ontvangen van een subsidiebeschikking van het HWBP,

1.2 Met het vaststellen van de financiële bandbreedte wordt de voortgang van het project geborgd

Met het instemmen van dit besluit is het college gemandateerd om krediet binnen de bandbreedte vrij te geven uit het moederkrediet Sterke Lekdijk en het moederkrediet

GrootOnderhoudsPlan (GOP) Primaire Waterkeringen, mits aan de voorwaarden die hierboven zijn genoemd, wordt voldaan. Daarmee kan conform planning worden gestart met de realisatiefase waarin de versterkingsopgave, de GOP-scope en meekoppelkansen worden gerealiseerd.

1.3 De bandbreedte is stabiel.

Het prijsvormingsproces voor de raming voor het Vergunning Ontwerp (VO-raming) voor de realisatiefase is zorgvuldig doorlopen. Tijdens het proces zijn diverse challenges door zowel het Integraal Project Management (IPM) team als het expertteam Sterke Lekdijk gehouden. Op dit moment is een concept-raming voor het Detail Ontwerp (DO-raming) beschikbaar, die binnen deze bandbreedte valt. Deze wordt nog getoetst door het IPM-team en expertteam op transparantie en marktconformiteit.

Een aantal exogene factoren kan invloed hebben op de omvang van de raming en de bandbreedte. Deze zijn daarom apart aangegeven in het besluit en hieronder onderbouwd in de kanttekeningen

Kanttekeningen

2.1 Tijdens de totstandkoming van de VO-raming is als kostenoptimalisatie gekozen voor een projectstrategie waarbij de uitvoering eerder start en twee jaar in plaats van drie jaar duurt. De mogelijkheid om te versnellen (eerder starten) is echter afhankelijk van het verloop van de vergunningprocedures en de grondverwerving dit jaar (2026).

Indien de versnelling niet lukt, heeft dat extra inzet van uren en hogere kosten als gevolg. Daarnaast ontstaat de noodzaak tot een extra indexatiejaar waardoor de realisatiekosten stijgen. Orde grootte van deze kosten is € 3 miljoen

2.2 Een aantal meekoppelkansen is nog onvoldoende uitgedetailleerd en onzeker en daardoor niet opgenomen in de VO-raming

Dit betreft bijvoorbeeld het verbeteren van een fietsverbinding bij het kruispunt aan het begin van Schoonhoven (gemeente Krimpenerwaard) of het eventueel meekoppelen van het aanbrengen van nieuwe wegverharding bij de gemeente Krimpenerwaard en Lopik. Hierover vinden constructieve gesprekken plaats, maar deze zijn nog niet afgerond. Orde grootte van deze kosten is € 3 miljoen. Ook is het mogelijk dat een groter deel van de GOP-opgave vanuit het Groot Onderhouds Programma (GOP) wordt meegenomen. Dit betreft een deel ter hoogte van het Natura 2000 gebied De Bol. In de planuitwerkingsfase volgt dit deel een eigen planningspoor, omdat dit vergunningstechnisch complex is. Mogelijk kan het in de realisatiefase meegekoppeld worden (orde grootte € 1 miljoen).

2.3 HDSR hanteert een indexeringsnorm van 2,5%. Exogene factoren, zoals de oorlog in Iran, leiden er naar alle waarschijnlijkheid toe dat deze substantieel hoger is

De impact hiervan kan pas ten tijde van de subsidieaanvraag eind dit jaar worden vastgesteld, omdat de prijzen op dit moment nog te veel schommelen. Vlak voor de subsidieaanvraag wordt de impact in samenwerking met de innovatiepartner en het HWBP bepaald onder andere op basis van het opnieuw aanvragen van offertes bij de onderaannemers van de innovatiepartner. Bij een extra

indexatie van 5% (niet ondenkbaar op basis van de inputprijsindex CBS voor de Grond-, Weg- en Waterbouw) is de orde grootte van deze kosten € 3 miljoen.

Financiën

De SSK-raming voor het Vergunning Ontwerp (VO) is vastgesteld op prijspeil 2025 en bedraagt € 77,701 miljoen (onderaan tabel 1). De bouwrente en indexering worden niet meegenomen in de SSK-raming maar zijn wel van invloed op de vast te stellen bandbreedte. De raming inclusief indexering (2,5%) en bouwrente bedraagt € 88,670 miljoen en heeft een bandbreedte tussen € 78,937 miljoen en € 98,524 miljoen (zie tabel 2).

VO raming SAS	Dekking (in miljoenen)			
Onderdeel SSK	Raming	HWBP	HDSR	Elders
HWBP	€ 66,268	€ 58,403	€ 7,865	
GOP	€ 3,298		€ 3,298	
(beheer) eisen HDSR	€ 2,006.		€ 2,007	
Grondverwerving waterveiligheid	€ 4,683	€ 4,215	€ 0,468	
grondverwerving niet-waterveiligheid	€ 0,936		€ 0,936	
Derden	€ 0,509			€ 0,509
Totaal SSK	€ 77.701	€ 62,618	€ 14,574	€ 0,509

tabel 1: onderdelen VO raming SAS met dekkingsverdeling

In tabel 1 staat een overzicht van de dekking. De uitgaven voor de realisatiefase worden als volgt verdeeld:

- De kosten van de veiligheidsopgave en de beheereisen komen ten laste van het moederkrediet M120000 Sterke Lekdijk.
- De kosten voor GOP komen ten laste van het moederkrediet Grootonderhoudsplan Primaire Waterkeringen.
- De kosten voor grondverwerving komen ten laste van het moederkrediet Grondverwerving Sterke Lekdijk.
- De werkzaamheden voor derden komen ten laste van het synergiekrediet.

De resulterende bandbreedte (inclusief indexering en bouwrente) staat onderbouwd in tabel 2.

Bandbreedte en onderdelen buiten SSK raming	Onderkant bandbreedte	Raming	Bovenkant bandbreedte
SSK Raming (prijspeil 25)	€ 69,172	€ 77,701	€ 86,337
Indexering naar prijspeil 26	€ 1,729	€ 1,943	€ 2,158
Toekomstige indexering	€ 4,458	€ 5,008	€ 5,564
bouwrente	€ 3,577	€ 4,018	€ 4.465
Totaal raming SAS	€ 78,937	€ 88,670	€ 98,524

tabel 2: onderbouwing bandbreedte

De raming van SAS is gebaseerd op een sober en doelmatig ontwerp dat nodig is om de waterveiligheid te laten voldoen aan de actuele normen. Hierover oordeelt het HWBP bij de aanvraag van de subsidiebeschikking. Bij een positief besluit zijn de kosten voor de realisatie van de veiligheidsopgave conform dekkingstabel subsidiabel, waarmee deze kosten voor 90% voor rekening van het HWBP en voor 10% voor rekening van waterschap komen. Uitzondering hierop is het niet-subsidiabele deel van de HDSR-tarieven, beheeraanpassingen en het niet-subsidiabele deel van de Opdrachtgeversteamkosten programma Sterke Lekdijk waarover al afspraken zijn gemaakt met het HWBP. Deze niet subsidiabele-kosten verhogen de eigen bijdrage van SAS van 10% naar 11,8%.

Binnen het moederkrediet Sterke Lekdijk is er op basis van de huidige prognoses uit de T1-rapportage – behalve voor project Nieuwegein - nog voldoende ruimte om met de resterende projecten (JAK, SAS, EVS) in uitvoering te gaan.

Juridische aspecten

Het betreft een intern kaderstellend besluit zonder directe externe rechtsgevolgen. De uitvoering vindt plaats binnen het vastgestelde projectbesluit, de geldende vergunningen, aanbestedingsregels en de kaders van het HWBP. Indien tijdens de uitvoering blijkt dat de bandbreedte wordt overschreden, wordt het algemeen bestuur tijdig geïnformeerd en zo nodig een aanvullend kredietbesluit voorgelegd.

Communicatie

Het projectteam zal niet separaat over het besluit communiceren. Communicatie over de voortgang van het project wordt meegenomen in reguliere communicatie met de omgeving (website, nieuwsbrief, informatiebijeenkomsten, keukentafelgesprekken). Resultaten worden meegenomen in de T-rapportages van Sterke Lekdijk.

Samenwerking & participatie

Er is geen samenwerking met of participatie van netwerkpartners geweest in de aanloop naar dit voorgestelde besluit.

Vervolg

Na vaststelling van de bandbreedte van het realisatiekrediet door het algemeen bestuur wordt het college eind 2026 verzocht uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen ten laste van het moederkrediet *Sterke Lekdijk M120000*. Een eerste kredietaanvraag voor alleen de werkvoorbereiding wordt 21 september al aangevraagd vanuit het moederkrediet. Dit is nodig om de versnelling van de planning te kunnen halen.

De uitvoering van het project is ingedeeld in drie fasen:

1. **Werkvoorbereiding** (oktober 2026 – februari 2027)
 - Plaatsing van bouwkeet;
 - Inrichten van laad- en loslocaties.
 - Inkoop klei en staal
2. **Realisatie dijkversterking** (2027-2028 en 2030)
 - Uitvoering van de versterkingswerkzaamheden, Groot Onderhoud Programma en meekoppelkansen (2027);
 - Uitvoering van versterkingswerkzaamheden waar onteigening nodig blijkt (inschatting 10% van de percelen) .
3. **Nazorg** (2029 en 2031)
 - O.a. Monitoring, verantwoording HWBP-subsidie realisatiefase. In 2 fasen in verband met de knip in 2 uitvoeringsperioden.